MRF 2021.178

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 12. april 2021 (j.nr. 18/05531)

Ikke grundlag for at underkende Kalundborg og Odsherred Kommuners vedtagelse i 2017 af kommunal Natura 2000-handleplan, da kommunen både havde ret og pligt til at fastsætte konkrete mål for indsatsen, der var i overensstemmelse med den statslige Natura 2000-plan, og da det fremgik af handleplanen, at den i videst muligt omfang skulle gennemføres ved frivillige aftaler med lodsejere.

Kalundborg og Odsherred Kommuner vedtog i april 2017 'Natura 2000-handleplan 2016-2021' for Natura 2000-område nr. 154, Sejerø Bugt, Saltbæk Vig mv. Området, der består af to fuglebeskyttelsesområder og to habitatområder, har et areal på 44.500 ha, hvoraf 88 % af området udgøres af vandarealet i Sejerø Bugt og Saltbæk Vig, mens resten er landareal med en kystlinje på ca. 63 km. Landarealerne er domineret af kystmorfologiske strukturer som laguner og klitter samt overdrev udviklet på kystskrænter og randmoræne. Handleplanen beskrev for habitatområdernes vedkommende den indsats, der skulle igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021, og målet var at bevare og fremme de naturtyper og arter, som områderne var udpeget for at beskytte. Der ville i særlig grad skulle ske en indsats for naturtyperne tør hede, surt overdrev, kalkoverdrev, rigkær og enebærklit. Indsatsen i planperioden var rettet mod en sammenbinding af spredte naturtypeforekomster, pleje af overdrevene samt bekæmpelse af ikke-hjemmehørende arter. Indsatsen skulle ifølge planen udføres af lodsejere i området. Vedtagelsen i 2017 blev påklaget af en række lodsejere, der bl.a. anførte, at Odsherred Kommune ikke reelt havde forholdt sig til høringssvarene, og at kommunen havde misforstået omfanget af den frivillighed, der var indarbejdet i Natura 2000-planen. Det anførtes endvidere, at Natura 2000-handleplanen ikke var i overensstemmelse med Natura 2000-planen, herunder at kommunen ikke havde hjemmel til at opstillede specifikke mål for indsatsen i handleplanen, når dette ikke var gjort i den statslige Natura 2000-plan. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at Odsherred Kommune ved tilvejebringelsen af Natura 2000-handleplanen havde fulgt proceduren i miljømålslovens § 46 b, herunder fristen for indgivelse af høringssvar. Da hvidbogen for Natura 2000-området indeholdt et resumé af de indkomne høringssvar, og da kommunen havde oplyst, at den i behandlingen heraf havde forholdt sig til indholdet af samtlige høringssvar, fandt nævnet, at der ikke forelå sagsbehandlingsfejl i forbindelse planens tilblivelse. For så vidt angik Natura 2000-handleplanens overensstemmelse med Natura 2000-planen, fandt nævnet, at Odsherred Kommune i handleplanen havde angivet de forventede metoder og forvaltningsmæssige tiltag, som kommunen havde vurderet, var påkrævede for at realisere Natura 2000-planen. Nævnet bemærkede, at kommunen havde både ret og pligt til at fastsætte sådanne konkrete mål for indsatsen, herunder angivelse af arealstørrelser for forskellige indsatser, for at leve op til kravet i miljømålslovens § 46, stk. 4, hvorefter kommunen skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen og § 3 i bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016 om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner, hvorefter handleplanen skal være så konkret, at det kan vurderes, om den er gennemført. Nævnet fandt endvidere, at tiltaget i Natura 2000-handleplanen om at sammenbinde og skabe nye arealer med overdrevsnatur lå inden for rammerne i Natura 2000-planen, da det bl.a. fremgik af Natura 2000-planen, at det var en overordnet målsætning for Natura 2000-området, at der i flere områder skulle dannes store sammenhængende overdrevslandskaber, og at der skulle udvikles større, sammenhængende, lysåbne klit- og overdrevsarealer. Nævnet fandt på denne baggrund, at Natura 2000-handleplanen var i overensstemmelse med Natura 2000-planen. Endelig fandt nævnet, at kravet om frivillighed i Natura 2000-planen var opfyldt, da det fremgik af handleplanen, at den i videst muligt omfang skulle gennemføres gennem frivillige aftaler med lodsejerne i området. Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæstede herefter vedtagelsen af Natura 2000-handleplanen.

MRF 2021.178

Kommentar: *Afgørelsen omhandler en klage over tilvejebringelsen og indholdet af en kommunal handleplan for et Natura 2000-område efter miljøvurderingsloven. Dette må imidlertid sammenholdes med handleplanens retsvirkning, der fremgår af miljømålslovens § 48, hvorefter "Regionsråd, kommunalbestyrelser og statslige myndigheder er ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen bundet af en vedtaget Natura 2000-plan". I forhold til lodsejerne har den kommunale handleplan derfor kun retsvirkning, hvis der enten i anden lov er hjemmel til ekspropriation, eller hvis lodsejerne søger om tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, hvilket f.eks. kan være miljøgodkendelser, byggetilladelser, tilladelser efter skovloven eller vandløbsloven eller dispensation fra fredning eller fra naturbeskyttelseslovens forbudsbestemmelser. De begrænsede oplysninger om den kommunale handleplans indhold må imidlertid sammenholdes med EU-Domstolens dom i sag C-43/18, hvor det blev fastslået, at når en handleplan for et Natura 2000-område fastsætter bevaringsmålsætninger, visse forebyggende foranstaltninger og rammer for aktivitet, der kræver tilladelse til projektet omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2, er handleplanen omfattet af SMV-direktivets regler om miljøvurdering af planer. Da dette er en EU-retlig forpligtelse, som Miljø- og Fødevareklagenævnet skal påse af egen drift, og der så vidt vides ikke er gennemført en miljøvurdering af den kommunale handleplan, burde dette have været påtalt af klagenævnet. Noget andet er, at når handleplanen blev vedtaget mere end fire år tidligere, og handleplanens periode næsten er udløbet, vil retsvirkningen af en ophævelse af en plan, der i øvrigt ikke binder lodsejerne direkte, være uklar.*

Stadfæstelse af Natura 2000-handleplan for Natura 2000-område nr. 154 i Kalundborg og Odsherred kommuner

18/05531

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljømålslovens § 46 c, stk. 1, jf. § 53, stk. 1, nr. 2.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Kalundborg og Odsherred kommuners vedtagelse af Natura 2000-handleplan 2016-2021 for Natura 2000-område nr. 154, Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakker.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljømålslovens § 58.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 27. april 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en række lodsejere, som har arealer i området omkring Diesebjerg, Veddinge og Bollinge Bakker, som ligger i Natura 2000-område nr. 154.

Klager har navnlig anført, at

- Natura 2000handleplanen indeholder indsatser og tiltag, som ikke har hjemmel i den overordnede plan, hvorfor handleplanen ikke er i overensstemmelse med Natura 2000-planen, og at
- gengivelsen af klagers høringssvar i handleplanen er misvisende og mangelfuldt.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

2.1 Natur- og planforhold

Natura 2000-område nr. 154 består af fuglebeskyttelsesområderne F94 (Sejerø Bugt og Nekselø) og F99 (Saltbæk Vig) samt habitatområderne H135 (Sejerø Bugt og Saltbæk Vig) og H244 (Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakke).

Natura 2000-området udgør et areal på 44.500 ha. Omtrent 88 % af området udgøres af vandarealet i Sejerø Bugt (390 km²) og Saltbæk Vig (16 km²), resten (ca. 12 %) er landareal med en kystlinje på ca. 63 km. Landarealerne domineres især af kystmorfologiske strukturer som laguner og klitter samt overdrev udviklet på kystskrænter og randmoræner. Saltbæk Vig er en naturlig lagune, som med dæmninger er afskåret fra Sejerø Bugt. Lagunedannelse pågår ligeledes i bunden af Nekselø Bugt (Sanddobberne) og Sejerø Bugt (Korevlen mv.).

Af den statslige Natura 2000-plan nr. 154 for 2016-2021 fremgår bl.a.:[4]

> **"En målrettet indsats for dansk natur**
>
> [...]
>
> Fokus for indsatsen i perioden 2016-21 er:
>
> - At færdiggøre og konsolidere indsatsen fra den første generation planer.
>
> - At fortsætte arbejdet med at sikre naturpleje på de arealer, hvor det er nødvendigt for at sikre og forbedre naturtilstanden.
>
> - At der i et mindre antal områder startes en indsats for at forbedre naturen gennem sammenkædning af eksisterende og særlig sårbar natur.
>
> - At sikre en indsats mod invasive arter og målrettet forbedre levesteder for bl.a. truede ynglefugle.
>
> Frivillighed er hjørnestenen i gennemførsel af planerne for at fastholde den positive lodsejertilgang til sikring af naturen. Lodsejere og kommuner har allerede vist, at de gerne vil være med og har i stort omfang gennemført en målrettet naturindsats.
>
> [...]

3. Målsætning

[...]

3.1 Overordnet målsætning for Natura 2000-området

Det overordnede mål for området er, at:

- [...]
- Der i flere områder danner med tiden store sammenhængende overdrevslandskaber præget af ekstensiv afgræsning uden brug af gødning og sprøjtemidler.
- Der i flere områder udvikles større, sammenhængende, lysåbne klit- og overdrevsarealer med stor rigdom af dyr og planter, som er tilpasset disse naturtyper.
- [...]

3.2 Konkrete målsætninger naturtyper og arter

Naturtyper og arter skal på sigt opnå en gunstig bevaringsstatus.

- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres natur/skovtilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af naturtyperne stabiliseres eller øges.
- For arter uden tilstandsvurderingssystem og for deres levesteder er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for de udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.

- [...]

[...]

4. Indsatsprogram

[…]

Den nationale prioritering af indsatsen i 2. planperiode sigter på, at den planlagte og igangsatte indsats i 1. planperiode fastholdes og afsluttes, og der tages hånd om særligt truede naturtyper og arter, samt at der påbegyndes en strategisk indsats for langsigtet at sikre den nødvendige pleje af de lysåbne naturarealer.

Indsatsen fra de gældende planer 2010-15 videreføres. Hvis den forudsatte indsats for planperioden 2010-15 ikke er gennemført, når de kommunale handleplaner for 2. planperiode træder i kraft, forudsættes det, at den allerede igangsatte indsats færdiggøres i 2. planperiode, med mindre den udestående indsats vil være i strid med nærværende plan.

[…]

Områdespecifikke retningslinjer

1. Der sikres sammenhæng mellem forekomster af overdrev med henblik på at gøre arealet mere robust overfor a) pludselige hændelser (f.eks. ekstreme vejrforhold), b) klimaændringer c) for at mindske randpåvirkninger fra omkringliggende landbrugsarealer eller d) for at bidrage til etablering af større driftsenheder.

2. Tilstanden af levestederne for havterne og splitterne forbedres, således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.

3. […]

Det er en fælles opgave for kommuner og offentlige lodsejere at aftale nærmere på hvilke arealer og i hvilke kommuner, den konkrete indsats skal foregå."

2.2 Den kommunale Natura 2000-handleplan

Det fremgår af afgørelsen, at Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (nu Miljøstyrelsen) har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021.

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder.

Den påklagede Natura 2000-handleplan for perioden 2016-2021 er udarbejdet i fællesskab af Odsherred og Kalundborg kommuner med bidrag fra Naturstyrelsen Vestsjælland og udmønter indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan nr. 154 for perioden 2016-2021. Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder.

Handleplanen beskriver for habitatområdernes vedkommende den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021. Målet er at bevare og fremme de naturtyper og arter, som områderne er udpeget for at beskytte. Der vil i særlig grad skulle ske en indsats for naturtyperne tør hede, surt overdrev, kalkoverdrev, rigkær og enebærklit.

Indsatsen i planperioden er rettet mod en sammenbinding af spredte naturtypeforekomster, pleje af overdrevene samt bekæmpelse af ikke-hjemmehørende arter.

Indsatsen skal ifølge planen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Til brug herfor findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem NaturErhvervstyrelsen (nu Landbrugsstyrelsen).

Der er bl.a. vurderet et behov for en ny indsats på 14 ha sammenbinding af naturtyperne surt overdrev/kalkoverdrev, og 15,6 ha nye arealer med naturtypen surt overdrev. I forhold til fordeling af opgaver mellem handleplanmyndighed og offentlige lodsejere er der vurderet et behov for op til 30 ha nye arealer med naturtyper/sammenbinding af overdrevsnatur-typerne inden for det område, hvor Odsherred Kommune er handleplanmyndighed.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at den kommunale handleplan på en række afgørende punkter strider mod både intentionen bag og anvisningerne i den statslige Natura 2000-plan, Naturstyrelsens vejledning for kommunale handleplaner[5] samt miljømålslovens § 46 a, stk. 2, hvoraf fremgår, at handleplanen skal være i overensstemmelse med Natura 2000-planen.

Derudover har klager anført, at klagers høringssvar til Odsherred Kommune er gengivet misvisende og mangelfuldt i handleplanens hvidbog,[6] hvorved kommunen reelt ikke har forholdt sig til høringssvaret.

Af høringssvaret fremgår, at klager finder, at der ikke er hjemmel til forvaltningsmæssige tiltag, som går ud over den statslige plan. Klager har således anført, at uden for de arealer, hvor kommunerne har pligt til at sikre en gunstig bevaringsstatus for de udpegede naturtyper og arter, er kommunernes indsats begrænset til de frivillige plejegræsordninger med tilskud.

Klager har bemærket, at når der ikke er opstillede specifikke mål for indsatsen i den statslige Natura 2000-plan, har kommunen ikke hjemmel til at gøre det i handleplanen. Ifølge klager omfatter den statslige Natura 2000-plan ikke etablering af nye arealer med forskellige naturtyper, hvorfor lodsejerne ikke kan tvinges til at sammenbinde spredte naturforekomster. Det anføres desuden, at videreførelse af indsatser fra første planperiode ikke kan ske, hvis dette er i strid med Natura 2000-planen (ny planperiode).

Det fremgår endvidere af høringssvaret, at kommunernes indsats i forhold til de privatejede arealer, som ligger uden for de specifikke udpegede arealer med habitatnatur og beskyttede arter, alene bør bestå i hjælp til lodsejerne til at opnå tilskud fra Landbrugsstyrelsen.

Klager har herudover foreslået, at det udtrykkeligt fastslås i Natura 2000-handleplanen, at der ikke vil blive iværksat projekter i området Diesebjerg/Vedding Bakker og Bollinge Bakker (den nordøstlige del af H 244) i planperioden 2016-2021.

Klager har den 8. juni 2017 supplerende anført, Odsherred Kommune har misforstået de regler, der gælder ved overgangen mellem planperioder samt udviklingen af dem som en fortløbende dynamisk proces, hvor sigte og virkemidler kan ændre sig, blandt andet med hensyn til frivillighed.

Derudover har klager anført, at Odsherred Kommune har misforstået omfanget og konsekvenserne af den frivillighed, der er indarbejdet i Natura 2000-planen for 2016-2021. Ifølge klager er den form for frivillighed, som ligger i naturbeskyttelseslovens § 19 a, slet ikke relateret til den frivillighed som ligger i Natura 2000-planen.

Endelig har klager bemærket, at Odsherred Kommune har misforstået sondringen mellem langsigtede målsætninger og konkrete mål for den enkelte planperiode.

2.4 Odsherred Kommunes bemærkninger til klagen

Odsherred Kommune har i bemærkninger af 15. maj 2017 til klagen anført, at kommunen har forholdt sig til hele indholdet af samtlige indkomne høringssvar, herunder høringssvaret fra klager.

Odsherred Kommune har endvidere oplyst, at kommunerne alene har medtaget de punkter i hvidbogen, der blev vurderet at være de mest væsentlige, og som direkte relaterer sig til rammerne for den kommunale Natura 2000-indsats. Kommunen har ikke medtaget punkter i hvidbogen, hvis løsning oplagt fremgår af gældende ret.

Odsherred Kommune er enig med klager i, at Natura 2000-handleplanen skal afspejle Natura 2000-planens målsætning og indsatser. Kommunen har dog anført, at der er i naturbeskyttelseslovens §§ 19 b – 19 f om pålæg om særlig drift mv. er hjemmel til forvaltningsmæssige tiltag, som ikke fremgår af Natura 2000-planen eller handleplanen. Sådanne tiltag er dog ikke indeholdt i handleplanen.

Odsherred Kommune har vedrørende spørgsmålet om hjemmel til tiltag henvist til, at det fremgår af Natura 2000-planen, at "fokus for indsatsen i perioden 2016-2021 er, at færdiggøre og konsolidere indsatsen fra den første generation planer". Der er desuden i Natura 2000-planen (afsnit 3.2) fortsat målsætninger om, at naturtypernes areal og tilstand skal være stabilt eller i fremgang (tilstandsklasse I og II), eller udviklingen i deres tilstanden er i fremgang (naturtilstandsklasse III-V). Samtidigt er der konkret målsætning om, at det samlede areal af naturtypen skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. I Natura 2000-planen anføres endvidere som overordnede mål, at der i flere områder udvikles større sammenhængende klit- og overdrevsarealer. Tilsvarende nævnes dette mål også for andre naturtyper. Det er således kommunens vurdering, at der er hjemmel og pligt til at videreføre målsætning og ikke færdiggjorte indsatser fra første planperiode.

Det er endvidere anført, at der i planen er krav om udvidelser af flere naturtyper. Det "ikke-bindende" er, at det ikke er anvist, hvor udvidelsen kan ske. Dette fritager ikke for, at udvidelse skal ske. Det hedder således f. eks. i Natura 2000-planen 2010-2015 for Natura 2000-område nr. 154 på side 39: " 2.1 Forekomsten af overdrev og tør hede i området søges udvidet i størrelsesordenen med 10-25 ha, og der sikres en for naturtyperne hensigtsmæssig drift".

Odsherred Kommune har herudover tilkendegivet, at den ønsker et godt og konstruktivt samarbejde med de private lodsejere, men kan samtidig ikke fralægge sig sit myndighedsansvar. Kommunen hjælper derfor gerne til, at lodsejerne kan opnå støtte under projekttilskudsordningen til f.eks. hegning og rydning, men kommunen kan ikke tilbyde hjælp i forbindelse med arealtilskudsordninger, idet det er for ressourcekrævende, ligesom det ifølge kommunen også vil være konkurrenceforvridende i forhold til landbrugskonsulenterne.

Hvad angår klagers ønske om, at Odsherred Kommune øver indflydelse på de statslige støtteordninger, vedrører punktet ifølge kommunen ikke Natura 2000-handleplanen, og er derfor ikke relevante i forhold til denne.

Det forhold, at der ikke er omtalt en specifik plejeplan for Diesebjerg/Vedding Bakker og Bollinge Bakker i Natura 2000-handleplanen, er efter Odsherreds Kommunes opfattelse ikke nødvendigvis ensbetydende med, at der ikke skal gennemføres indsatser i området.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det fremgår af miljømålslovens § 37 a, at kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan, jf. §§ 46 a - 46 e til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet.

Lovens § 46 a fastsætter rammen for den kommunale handleplan:

> **"§ 46 a.** Den kommunale handleplan skal indeholde:
>
> 1) Prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.
>
> 2) Forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
>
> 3) Oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljø- og Fødevareministeriet og offentlige lodsejere.
>
> Stk. 2. Handleplanen skal være i overensstemmelse med Natura 2000-planen.
>
> Stk. 3. [...]
>
> Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.
>
> Stk. 5. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om handleplanens indhold og tilvejebringelse."

I bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016 om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner fastsættes krav til handleplanernes indhold og tilvejebringelse, herunder:

> **"§ 2.** [...]

> Stk. 4 Handleplanen skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.
>
> **§ 3.** Den kommunale Natura 2000-handleplan skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen."

Senest 6 måneder efter Natura 2000-planens offentliggørelse, skal kommunalbestyrelsen vedtage et forslag til en handleplan, jf. miljømålslovens § 46 b, stk. 1. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen fastsætte en frist på mindst 8 uger for indgivelse af høringssvar vedrørende forslaget til handleplan, jf. stk. 2.

Kommunalbestyrelserne skal senest 1 år efter Natura 2000-planens offentliggørelse vedtage den endelige handleplan, jf. miljømålslovens § 46 c, stk. 1.

Det følger af miljømålslovens § 53, stk. 1, nr. 2, at afgørelser truffet efter lovens § 46 c kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår handleplanens indhold og tilvejebringelse, jf. §§ 46 a – 46 e.

Miljø- og Fødevareklagenævnet lægger til grund, at Odsherred Kommune ved tilvejebringelsen af Natura 2000-handleplan 2016-2021 har fulgt proceduren i miljømålslovens § 46 b, herunder fristen for indgivelse af høringssvar.

Det fremgår af hvidbogen for Natura 2000-område nr. 154, at den indeholder et resumé af de indkomne høringssvar. Odsherred Kommune har oplyst, at den i behandlingen af høringssvarene har forholdt sig til hele indholdet af samtlige høringssvar - herunder høringssvaret fra klager.

På den baggrund finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at der ikke foreligger sagsbehandlingsfejl i forbindelse med Natura 2000-handleplanens tilblivelse. Det må således lægges til grund, at høringssvaret fra klager er blevet gennemgået, og at Odsherred Kommune har forholdt sig til dette ved udarbejdelse af planen. Kommunen har derimod ikke pligt til i handleplanen at imødekomme kritikpunkter og forslag fra indkomne høringssvar, ligesom der ikke er pligt til at gengive hele høringssvaret i hvidbogen.

Klager har herudover gjort gældende, at Natura 2000-handleplanen ikke er i overensstemmelse med Natura 2000-planen.

Miljø- og Fødevareklagen finder, at Natura 2000-handleplanen er i overensstemmelse med Natura 2000-planen. Nævnet har herved lagt vægt på, at Odsherred Kommune i Natura 2000-handleplanen har angivet de forventede metoder og forvaltningsmæssige tiltag, som kommunen har vurderet er påkrævede for at realisere Natura 2000-planen, og at kommunen både har ret og pligt til at fastsætte sådanne konkrete mål for indsatsen, herunder angivelse af arealstørrelser for forskellige indsatser, for at leve op til kravet i miljømålslovens § 46, stk. 4, hvorefter kommunen skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen, og § 3 i bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016 om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner, hvorefter handleplanen skal være så konkret, at det kan vurderes om den er gennemført.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har endvidere lagt vægt på, at tiltaget i Natura 2000-handleplanen om at sammenbinde og skabe nye arealer med overdrevsnatur ligger inden for rammerne i Natura 2000-planen. Dette følger bl.a. af Natura 2000-planens pkt. 3.1, hvor det fremgår, at det er en overordnet målsætning for Natura 2000-området, at der i flere områder dannes store sammenhængende overdrevslandskaber, og at der udvikles større, sammenhængende, lysåbne klit- og overdrevsarealer. Videre følger det af, at der for de områdespecifikke retningslinjer under pkt. 4 om indsatsprogrammer i Natura 2000-planen er angivet, at der skal sikres sammenhæng mellem forekomster af overdrev med henblik på at gøre arealet mere robust.

Hertil kommer, at hvis en gældende handleplan ikke er gennemført i sin helhed inden vedtagelsen af en ny handleplan, påhviler det kommunalbestyrelsen at sikre, at den udestående indsats er indarbejdet i opgørelsen af behovet for konkrete forvaltningstiltag i de nye handleplaner, jf. Naturstyrelsens vejledning for kommunale handleplaner pkt. 5.

Klager har anført, at Odsherred Kommune har misforstået omfanget og konsekvenserne af den frivillighed, der er indarbejdet i Natura 2000-planen for 2016-2021. Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at det fremgår af Naturstyrelsens vejledning for kommunale handleplaner pkt. 1, at frivillighed er hjørnestenen i gennemførelsen af planerne og vigtig for at sikre og fastholde den positive lodsejertilgang til at sikre naturen. Det gælder dog ikke, hvis den udestående indsats vil være i strid med de nye Natura 2000-planer.

Det fremgår af handleplanen, at den i videst muligt omfang skal gennemføres gennem frivillige aftaler med lodsejerne i området. Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at kravet om frivillighed i Natura 2000-planen er opfyldt.

Herefter, og idet det øvrigt anførte fra klager ikke kan føre til et andet resultat, stadfæstes Kalundborg og Odsherred kommuners afgørelse.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Kalundborg og Odsherred kommuners vedtagelse af Natura 2000-handleplan 2016-2021 for Natura 2000-område nr. 154, Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakker.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] https://mst.dk/media/130736/154_n2000plan_2016-21.pdf (https://mst.dk/media/130736/154_n2000plan_2016-21.pdf).

[5] Vejledning om de kommunale handleplaner til opfølgning af Natura 2000-planer for 2016-21, april 2016.
https://naturstyrelsen.dk/media/192801/vejledning-om-de-kommunale-handleplaner-til-opfoelgning-af-natura-2000-planerne-2016-21.pdf (https://naturstyrelsen.dk/media/192801/vejledning-om-de-kommunale-handleplaner-til-opfoelgning-af-natura-2000-planerne-2016-21.pdf).

[6] Hvidbog for Natura 2000-område nr. 154, Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakker.
https://www.odsherred.dk/sites/default/files/hvidbog_natura_2000_handleplaner.pdf (https://www.odsherred.dk/sites/default/files/hvidbog_natura_2000_handleplaner.pdf).

Sag:

18/05531

Dato:

12. april 2021.

Emner:

Miljømålsloven og...